

Norske Studenter fra Kiøbenhavns Universitet i det kongelige Frederiks Universitets Stiftelseaar 1811.

Ved D. Thrap.

Det Aar Norges Universitet blev oprettet, tog 28 Nordmænd Examen artium i Kiøbenhavn. Muligens har der været flere Nordmænd blandt danske Skolers Dimittender, men med Sikkerhed har jeg ikke kunnet finde flere end de 28, om hvilke nogle korte biografiske Oplysninger findes nedenfor. Paa Forespørgsel hos Universitetets Vedkommende i Kiøbenhavn, om der af Fortegnelsen over Studenterne 1811 kunde ses hvilke der var Nordmænd, og hvilke danske, har jeg ikke faaet Svar, hvilket maa betyde, at saadant ikke kan ses. Det kan ogsaa være rimeligt nok, da der paa officielt Hold aldrig blev spurgt om, hvilket af Rigerne en Mand var fra.

Af de 28 Nordmænd, jeg har fundet i Engelstofts Fortegnelse, er 19 dimitterede fra de 4 norske Latinskoler og 1 fra Roeskilde Skole. De øvrige 8 er Privatister. Af Skolerne har Kristiania og Kristiansand hver 6 Dimittender, Bergen 3 og Trondhiem 4. Af disse er 8 Sønner af Embedsmænd, 4 af Bestillingsmænd, 6 af Kjøbmænd, 1 af Bonde og 1 af en Student og Rentier. Af Privatisterne er 7 Sønner af Embedsmænd og 1 af Bonde. Naar vi tænker paa de senere Tiders Forhold, ser det nok saa underligt ud, at af Kristianias Skoles 6 Dimittender er der kun en eneste Embedsmands-søn, nemlig den senere Raadmand H. W. D. Mandall, der var Præstesøn fra Landet.

7 af Skolernes Dimittender og 1 af Privatisterne tog juridisk Examen i Kiøbenhavn 1815, det sidste Aar der blev examineret i norsk Ret i Kiøbenhavn. 1 (C. M. Saxild) blev juridisk Kandidat i Kiøbenhavn 1817 og kunde saaledes ikke ansættes som Embedsmand i Norge, hvad han heller ikke tænkte paa.

Af Skolernes Dimittender tog 2 theologisk Examen i Norge, 3 juridisk.

7 af dem tog ingen Embedsexamen. 2 af disse, Ove Keyser (Postmester i Bergen) og U. W. Møller (Overlærer ved Krigsskolen) blev Embedsmænd, 1 (H. A. Hjelm) blev Boghandler, 1 (Frants Strøm) Lærer, 1 (Ole Friele) Kjøbmand, 3, Fasmer, Bentzon, Kaasbøl († 1816) maa antages at være døde i de unge Aar.

Privatisterne blev alle Kandidater, den ene, Christen Svendsen i Kiøbenhavn, de øvrige i Kristiania. 3 tog den juridiske Examen. Den ene af disse, Ole Berg, tog siden theologisk Examen og tør være den eneste norske Prokurator, der har endt som Sognepræst. De øvrige 4 tog theologisk Examen og døde som Præster.

Naar kun 2 af de 28 Nordmænd — Saxild og Bentzon — valgte at blive danske Borgere, har vel dette sin naturlige Grund i Begivenhederne 1814.

Af de 28 Studenter blev Theologen J. L. Arup en af det 19. Aarhundredes mest fremragende Gejstlige, S. C. Sommerfelt en Pryd for sin Stånd og en Naturforsker med et europæisk Navn. G. P. Rasch og N. A. Thrap maa nævnes blandt Landets fremragende Dommere.

I. Kristiania Skoles Dimittender.

1. Ole Kynsberg,

Søn af Landhandler Ole Kynsberg og Hustru Sille Gundersdatter, blev født i Elverum 1793, døbt 7. Jan. Faderen havde været Tjener hos den engelske Chargè d'affaires, Johnson, og fik 1790 Privilegium som Landhandler i Elverum, Tryssild og Aamot. Han tog 1815 juridisk Examen ved Kjøbenhavns Universitet, men benyttede aldrig denne Examen. 1817 opponerede han ex auditorio ved Dr. Fredrik Holsts Disputation og vakte Opsigt ved sin ypperlige Latin ¹⁾, hvorpaa han blev ansat som Lærer ved Kristianias Skole og blev her udnævnt til Adjunkt og i Juni 1822 til Overlærer. Han underviste i Latin i de øverste Klasser, indtil S. B. Bugge 1833 overtog Rektoratet og dermed Latinundervisningen. Kynsberg maatte saa undervise i Historie og Geografi, som ikke var hans Fag. Sjelden har en Lærer været mere elsket af sine Disciple, der gjorde alt muligt for at skjule hans Svagheder. Han var Humorist, og der var Liv i hans Undervisning, og hans Forsømmelser blev færre under Bugges Rektorat. Hans Helbred var imidlertid nedbrudt, og han døde allerede 1. Maj 1840. Han blev 1837 gift med Johanne Birgitte Johannesdatter (sic.), D. af Jan Johannessen og Christiane Hermansdatter paa Bærums Verk. Hun var født 19. Juni 1810, † 18. Decbr. 1863.

¹⁾ Saaledes blev det fortalt i min Barndom. Jeg hørte det af Caspar Smith, hans Discipel († som Borgermester i Kristiansand 1902).

2. Hans Wilhelm Dopp Mandall,

f. 9. Juli 1790 i Rendalen, hvor Faderen Samuel Mandall (f. 1748, † 1843) var Sognepræst. Moderen Johanne Margrete Dopp døde 2. Febr. 1847, 90 Aar gammel. Han fik juridisk Examen 1818 ved Norges Universitet og kom strax ind i Finansdepartementet, hvor han 19. Juli 1820 blev Fuldmægtig. Oktbr. 1828 blev han 2. Raadmand i Kristiania og var tillige Universitets-Kasserer 1826 til 34. Fra Raadmands-Embedet søgte han Afsked 1854. Han blev 1822 gift med Dorothea Margarete Laastrup (f. 20. Sept. 1781, † 6. April 1854), D. af Anders Laastrup til Udengen i Lier og Anne Margrete Kyhn. Nicolaysen: Norske Stiftelser III S. 339, IV S. 429, 34, 43, 44 oplyser om de mange Legater, hvortil han i Forbindelse med Broderen Bagermester Jens M., der ligesom han selv var barnløs, brugte sin betydelige Formue. Han døde 7. Novbr. 1865.

3. Helle Laurits Mathiesen,

født i Kristiania 30. Okt. 1791 af Forældrene Raadmand Laurits Larsen og Catharine Wilhelmine Ditterichson. Hvorfor han antog Navnet Mathiesen kan ikke oplyses. Han fik 13. April 1815 juridisk Examen (2. 2.), blev Kopist i Revisionsdepartementet, hvor han 1818 blev Fuldmægtig og 1827 Bureauchef. 1839 blev han Raadstueskriver i Kristiania, og i dette Embede døde han 27. April 1849. Han var gift med Margarete Christine Tholstrup (f. 28. Febr. 1798, † 22. Febr. 1868) Datter af Kjøbmand i Kristiania Knud Christian T. og Anne Sørensdatter Aagaard.

4. Georg Peter Rasch.

Søn af Johan Philip Birchenhoffer Rasch, Kjøbmand og Hustru Margarete Schriver, er født i Kristiania og døbt 27. Januar 1795. Han blev 20 Aar gammel juridisk Kandidat — 1815 — samme Aar Kopist, 1819 Fuldmægtig, 1822 Bureauchef, 1825 Expeditionssekretær i Justitsdepartementet. 1831 blev han Justitiarius i Kristiansands Overret og 1840 Sørenskriver paa Eker. Han repræsenterede Kristiansand paa Stortinget 1839 og Buskerud 1854. Han var en udmærket dygtig Embedsmand og blev karakteriseret som Norges første Sørenskriver.

Han tog Afsked 1853 og døde 12. Marts 1866. Han blev 1825 gift med Susanna Maria Margrete Berg (f. 20. Juli 1805, † 13. Marts 1889), Datter af den bekjendte Historiker, Justitiarius Jens Christian Berg og hans første Hustru Hedvig Marie Elisabet Wessel. Ved sin Afsked skænkede han hver af Sorenskriveriets Kirker et Sølv-Døbefad.

5. **Frantz Wilhelm Strøm,**

Søn af Magasinforvalter Claus Pedersen Strøm og Hustru Margarete Schwingel, blev født paa Kongsberg 1792, vendte efter ex. philos. tilbage til Norge og tog 1818 juridisk Examen (3). Han var en Tid Lærer ved Landkadetkorpset. † paa Kongsberg 21. Juni 1821. Han skrev i Nationalbladet 1817 et Indlæg til Forsvar for N. Wergelands Skrift »Danmarks politiske Forbrydelser mod Norge« og kom her med Ytringer om den nationale Kultur og Bondestandens Forhold til den, som kunde have tilhørt en langt senere Tid. Et halvt Aar før sin Død skrev han en kort Artikel om Storthingsvalg og den rette Forstaaelse af Grundlovens Bestemmelser herom.

6. **Guldbrand Thesen,**

Søn af Gaardbruger Christopher Olsen T. og Aase Gudbrandsdatter, blev født paa Gaarden Thesen paa Næs (Rom.) 17. Juli 1792; var den første juridiske Kandidat ved Kristianias Universitet (17. Juli 1815). Han fik bedste Karakter, blev 1819 Overretsprokurator, 1824 Højesteretsadvokat, 1834 Byfoged i Kristiansand, 14. Novbr. 1840 Amtmand i Romsdal. Han tog Afsked 3. Maj 1853 og døde i Kristiansund 10. Juni 1866. Han gav Stødet til Oprettelsen af Romsdals Amts Landbrugsskole, den første i Landet. 1850 blev han valgt til Administrator for Romsdals Amts Landhusholdningsselskab. Gift 1821 (?) Frederikke Elisabet Smith (f. i Larvik 11. Sept. 1803, † 6. Febr. 1839), D. af Skibskaptejn Søren Lyche S. og Maren Wright Bruun. Hans Søn Oluf Thesen var Veterinær og Docent ved Aas Landbrugshøjskole, gjorde sig fortjent ved landøkonomiske Skrifter og døde 21. Jan. 1895, 65 Aar gammel.

II. Kristiansands Skoles Dimittender.

7. Jens Lauritz Arup,

født i Kristiansand 20. April 1793. Hans Fader, Torkil Arup, var Student, Klokker ved Domkirken og Amanuensis hos Biskopen. Stiftsprovst P. B. Lassen, der havde kjendt ham godt, omtalte ham som en fint dannet Mand. Moderen hed Elen Dorothea Dokkedal. Han gennemgik sin Fødebys Latin-skole under Rektorerne Salomon Giør og Herman Amberg. Hans Artiumskarakterer var 1 i dansk Stil, Latin, Latinsk Stil, Historie, Aritmetik, Geometri, 2 i Græsk, Hebraisk, Fransk, Religion, Geografi samt 3 i tydsk Stil. Hvis de samme Regler gjaldt da som senere ved Norges Universitet, saa har et ulykkeligt 3-Tal hindret ham fra at faa prae ceteris eller »blive indkaldt«, som det dengang hed. Examensdeputationen bestod af Professorerne Hornemann, Abraham Kall, Wolff og Treschow. Som de sad og gennemgik Udarbejdelseerne i Modersmaalet over Opgaven: »Hvad bør vore unge Medborgere bruge for at undgaa de Fristelser og Farer, som ved deres Ophold i Hovedstaden kan i de første academiske Aar møde dem?« — kom de til Arups. Da den var læst, sagde en af de lærde Herrer til en af Kollegerne: »ja, her har du da en Mand, som ikke har glemt Noget?« — »Jo,« svarede den anden, »han har glemt, at man ikke maa drikke Dus med Rahbek!«¹⁾ I sin Fattigdom tog han Ansættelse som Skibssekretær paa Orlogsskibet »Danzig« af den paa Schelde samlede Flaade, som for en stor Del bemandedes af Danske og Nordmænd. Han fik efter dette St. Helenamedaljen af Napoleon III. Han var efter Hjemkomsten 1813 Huslærer paa forskjellige Steder i Norge og Danmark og kunde først 1816 begynde sit theologiske Studium ved Kristianias Universitet, hvor han i Januar 1818 tog theologisk Examen med Indstilling. Ved sin Examen gjorde han ved sit Mesterskab i Latin den her noget svage²⁾ Professor Stenersen lidt forlegen, idet han brugte det classiske Udtryk

¹⁾ Hans Artiumskammerat N. A. Thraps Fortælling.

²⁾ Stenersen, der talte Latin med Færdighed, maa af og til have hjulpet sig med »ponere ventum«. En Student fra 1831 havde hørt ham sige: »inter digitos videre«.

»*religioni ducere*«, som Stenersen ikke kjendte, og der blev en Ordvexling, der endte med, at Professoren maatte udtrykke sin Mening i Ordene: »*conscientiam sibi facere*«¹⁾. 28. August 1819 blev han udnævnt til resid. Kapellan i Ullensaker, hvor han blev, til han 16. Sept. 1825 blev resid. Kapellan til Bragernæs og Strømsø samt Adjunkt ved Drammens Skole. 15. Juni 1832 blev han Sognepræst til Bragernæs. Den store Kjærlighed, han vandt hos Drammens Menigheder, gav sig Vidnesbyrd paa mange Maader bl. a. ved hans Valg til Storthingsmand 1836, 37, 42, 45. Paa det første af disse Storthing var han — hel underligt som det synes — Formand i Toldkomiteen. Grunden var hans første udgivne Skrift: »Bemærkninger i Anledning af Hr. J. F. Thornes Forslag til en forandret Korntoldlov«. Chra. 1831. Thornes Forslag gik ud paa stærk Beskyttelsestold, hvis Uretfærdighed og U hensigtsmæssighed Arup med stor Klarhed paaviste. Med sit lette Hoved og sin store Skarpsindighed maatte Arup komme til at indtage en fremtrædende Stilling paa Storthinget. Det viste sig vel aller mest under den haarde Kamp for Dissenterloven, der (1845) for en væsentlig Del ved Arups Optræden blev dreven igjennem.

Arup befandt sig vist meget vel i Drammen, men han synes ikke at have tænkt sig denne Stad som sit blivende Opholdssted. 1825 søgte han Rektoratet i Kristiansand efter Amberg, men man satte som Betingelse, at han skulde tage filologisk Examen, som han ikke vilde. Man søgte Bispestolene i de Dage, og Arup var med at søge den første, som blev ledig, efter at han var bleven Sognepræst. Det hedder i Regjeringens Indstilling om Kristiansands Bispestol, der 1841 var ledig efter M. Siegwarts Død, at Arups ualmindelige Evner og Kundskaber vilde have aabnet ham Adgang til en Lærestol ved Universitetet, saafremt han vilde have valgt denne Bane, — derhos er han udrustet med særdeles Dygtighed for det praktiske Liv, ej blot i gejstlige, men og i verdslige Anliggender. Han kunde imidlertid ikke foretrækkes for sin Konkurrent, Jacob v. d. Lippe, da denne var Stiftsprovst.

¹⁾ Meddelt af Provst S. B. Bugge, Student fra 1815.

Drammens Menighed fik beholde ham til 1845 — hans sidste Storthingsaar — da han 19. August blev udnævnt til Stiftsprovst i Kristiania. Enhver kunde da vide, at det maatte blive en kort Overgang, thi 3 Dage iforvejen (16. Aug.) var den ærværdige Biskop Sørenssen død i sin Vogn under sin Visitats i Smaalenene, og 3. Januar 1846 blev Arup udnævnt til Biskop. Arups korte Virksomhed som Stiftsprovst havde megen Betydning for Menigheden, da den i store Skarer strømmede til hans veltalende Prædiken. Den gejstlige Veltalenhed havde længe været forsvundet fra vor Frelzers Kirke. Den havde egentlig været ukjendt siden J. J. Lieunghs første Tid — han blev ansat i 1822. Den i Stiftsprovst Munchs sidste Aar fungerende Personelkapellan, N. A. Bjørn, som en sjelden Gang prædikede, havde gode ydre Gaver, men hans Prædiken var udsat for Kritik. Arup vakte almindelig Beundring, og man har vist ham for en stor Del at takke for den større Kirkesøgning, som nu fandt Sted ud over Aarene. Heller ikke han undgik sin Kritik, og hans Kritiker var W. A. Wexels, der aldrig kunde tilgive en Prædikant, at han stod paa Prædikestolen uden at have noget skrevet for sig. Bedre end nogen anden kunde vel ogsaa Wexels høre, naar hans Stiftsprovst mistede Traaden eller glemte et Moment, Noget, som stundom skede, og hvorover Arup beklagede sig for sine Fortrolige. Da han var bleven Biskop, fik man gjerne høre ham paa Højtiderne samt ved de hyppige Præsteordinationer. Hans Taler ved disse var pastoraltheologiske Foredrag af stort Værd, og de blev altid hørt af mange theologiske Studenter. Hans Bispegjerning faldt i et betydningsfuldt Afsnit af den norske Kirkes Historie. I Begyndelsen var det de rasende Angreb paa Wexels og den omarbejdede Forklaring, der i Forbindelse med den nye Dissenterlov fyldte de ældre Præster med Bekymringer, der snart viste sig at være overflødige i den nye Kamp-tid, der foranledigedes ved Lammers. Alt dette opfyldte de første 15 Aar af hans Embedstid som Biskop, og Enhver kjender til, hvorledes han aldrig svigtede den Visdom og Klogskab, der i saa høj Grad udkræves i slige Tider. Møderne mellem Biskopen og Lammers blev alvorlige, og Biskopen

maatte tilsidst erklære, at Lammers ikke mere hørte Statskirken til, efter at denne tilfulde havde faaet Biskopens dogmatiske Skarphed at føle. Da disse Dages Storme var stilnede af (1860—61), og Lammers var vendt tilbage til Kirken, vilde Arup dog ikke anbefale ham til noget af de Embeder, han søgte, og hans Mening havde den største Vegt i Kirkedepartementet. En af vore kyndigste Mænd, Rigsarkivar Birkeland, sagde, at Arups Erklæringer var Mesterverker i enhver Henseende, og at det endog var ham — som Expeditionssekretær — en ren Fornøjelse at læse dem. Arup benyttede ikke sin rige Kundskabsfylde og sin store Skarpsindighed til Forfatterskab, og han var i det hele ikke anlagt paa strængt udholdende Arbejde, medens han hurtig og let expederede, hvad der laa for ham. Elsket og agtet af Præster og Menigheder døde han 9. April 1874. — Han blev gift 1) 29. Sept. 1819 med Diderikke Petronelle Christiane Cappelen (f. 1794, † 24. Jan. 1833), 2) 4. Sept. 1834 med Jacobine Louise Juliane Cappelen (f. 1811, † 18. Juli 1842), begge Døtre af Grosserer Ulrik C. i Skien. Han havde 7 Børn. Af hans 3 Sønner var den ældste Expeditionssekretær, den anden Sognepræst til v. Slidre. Den yngste døde som Gut. En af Døtrene var gift med Hans Christian Seip, Sognepræst til n. Odalen og blev Moder til Statsraad Karl Seip († 16. Sept. 1909).

8. Hans Abel Hielm,

født i Kristiansand 11. Aug. 1792. S. af Regimentskvartermester Børge Jonassen H. (f. 1739, † 1810) og Hulleborg Abel (f. 1762, † 1834); tog ex. philos. 1812 (2) og studerede nogen Tid Theologi. Efter Kielerfreden vendte han hjem til Norge og etablerede en Boghandel i Kristiania, anlagde 1817 et Bogtrykkeri og 1822 Bogbinderi. Fra 1815 til 1821 udgav han »det Norske Nationalblad« og maatte for dette udstaa mange Injurie-Processer. 1821 købte Karl Johan Forlagsretten til Bladet mod en aarlig Godtgjørelse til Hielm af 600 Spd. Handelen var formidlet ved Statholderen Grev Sandels og noget skriftligt herom blev ikke opsat. Ved Karl Johans Død blev Beløbet reduceret med 50 %, og paa Ansøgning om at faa

beholde, hvad der engang var fastsat, fik han det Svar, at »han kunde takke til, at han fik beholde de 300 Spd.« 1824 flyttede Hielm til sin Ejendomsgaard Søndre Bondekald i Aker. Han blev meget benyttet i Kommunen og efter Formandskabernes Oprettelse (1837) var han i 4 Aar Ordfører i Aker. 1839 flyttede han til Kristiania for Børnenes Opdragelses Skyld, men beholdt dog sin Landejendom til 1856. Han døde i Kristiania 2. April 1869. Han blev 17. Juni 1818 gift med Janny Mitchell (f. i Kjøbenhavn 21. Januar 1793, † i Kristiania 13. Decbr. 1861, D. af Skotlænderen Andrew M., Kjøbmand og Mekaniker og Londonnerinden Mary Roland (cfr. Kaptejn B. Hielms Genealogiske Optegnelser om Slægten Hielm. Kr.ania 1889, S. 26—28).

9. Ove Henrik Keyser,

født i Oslo 28. Oktbr. 1793. Søn af daværende Sognepræst — siden Biskop i Kristiansand — Johan Michael Keyser († 1810) og hans anden Hustru Kirstine Margrethe Wangensteen († 1820). Han kom ind i Finansdepartementet, hvor han avancerede til Fuldmægtig. 21. Aug. 1831 blev han udnævnt til Postmester i Bergen. † ugift i Kristiania 4. Marts 1835.

10. Mathias Bille Klørboe,

Søn af Sorenskriver i ø. Robyggelaget Andreas K. (f. 1762, † 1821) og Karen Marie Benedicte Bille (f. 1769, † 1821), blev født paa Moss 28. April 1794, blev juridisk Kandidat med haud ved Kjøbenhavns Universitet 1815. Han arbejdede saa paa sin Faders Kontor og hjalp sin Svoger Willoch i hans Sagførsel, til han 1817 blev Underretsprokurator. 1819 blev han Overretsprokurator. 1821—23 var han kst. Sorenskriver i v. Robyggelaget og 19. Marts 1829 blev han Assessor i Kristiansands Overret. 28. Juni 1843 blev han Sorenskriver i Lyngdal og 7. April 1852 Stiftamtmand i Kristiansand. Han var Stortingmand 1827, 1830, 1839. Han var fra 1830 dels Suppleant dels Administrator ved Kristiansands Afdeling af Norges Bank. Han var Medlem af det kgl. norske Videnskabselskab i Trondhjem, blev 1853 R. St. O. O. Han døde 29. Okt. 1859. Gift

1825 med Berthe Jessine Simonsen Langfeldt (f. i Søgne 1804, † 9 Marts 1874), Datter af Jacob Simonsen Ørmestad og Mette Marie Nicolaisdatter. Ingen Børn.

11. Hans Henrik Preus,

født 17. Novbr. 1792 i Hobøls Præstegaard af Forældrene, Sognepræst Jacob P. († 14. Okt. 1805) og Anne Elisabet Arctander. Han blev undervist af sin Fader og Søren Breder († som Sognepræst til Fredrikshald). Da hans Broder Poul Preus var bleven Adjunkt i Kristiansand, fulgte han med, kom ind i Latinskolen og blev dimitteret af Rektor Amberg. Han tog theologisk Examen (4) i Kjøbenhavn 1815, og det heder nu, at han maatte forpligte sig til inden 2 Aar at tage Examen i Norge. Dette maa vist være en Fejltagelse, da andre Kandidater fra Kjøbenhavn 1815 ikke blev underkastede saadan Forpligtelse. Det heder endvidere, at han tog theologisk Examen 1819, men herved menes formodentlig de praktiske Prøver, til hvilke han fik Karakteren haud illaudabilis. Han blev strax personel Kapellan hos Provst Stören i Stavanger og holdt her i nogle Aar privat Skole. 1823 blev han Sognepræst til Dybvaag. 1831 blev han udnævnt til Sognepræst til Flesberg, men døde i Dybvaag uden at have tiltraadt dette Embede 24. Januar 1832. Han blev 2. Okt. 1816 gift med Johanne Marie Nissen, Datter af Hofkantor i Kjøbenhavns Slotskirke Niels Nissen og havde med hende 3 Sønner og 3 Døtre.

12. Christian Magnus Saxild,

født 1789 i Kristiansand af Forældrene Otto S., Organist, og Hustru Margrete Jensen. Han tog juridisk Examen (3. 3) 7. Juni 1817 i Kjøbenhavn. Han er rimeligvis forbleven i Danmark, men det har ikke været muligt at faa Rede paa hans Stilling her før 1833, da han ses at være Fæster af Lellinge Mølle ved Kjøge og gift med Henriette Regine Thuesen (f. 1804, † 13. April 1860), med hvem han vides at have havt 3 Børn. Han var en stilsfærdig Mand, meget afgjort af Bønderne, som han i sin Egenskab af cand. jur. kunde være til Hjælp. Da det gik tilbage for ham, og Søgningen til Møllen

aftog, opgav han Bedriften og tog Ophold i Sundby Vester paa Amager, hvor han døde 14. Marts 1869. Han er begravet paa Lellinge Kirkegaard ved Kjøge.

III. Bergens Skoles Dimittender.

13. Fritz Wilhelm Bentzon,

født i Bergen 23. Juli 1794, Søn af Byfoged Hans Jakob B. og Hustru Sophie Hedvig Kørpe. Han vides ikke at have taget Embedsexamen, drog til Vestindien, hvor hans Broder, den i Kjøbenhavns litterære Kredse bekendte Adrian Benoni B. var ansat fra 1816 som Generalguvernør, har formodentlig havt en underordnet Stilling her, hvor han blev til sin Død.

14. Peter Fredrik Fasmer,

Søn af Benedictus (Bendix) F. (f. 1746, døbt $28/10$, † 1798, begr. $27/4$), der 5. Maj 1768 tog Borgerskab som Bagermester i Bergen og senere blev Vagtmester. Han var gift med 1) Anna Dorothea Flottmann (f. 1732, † 1774), 2) Henrica Augusta Breuning. I andet Ægteskab var der 6 Børn, af hvilke 2, Johan Christian og Peter Fredrik, blev Studenter. Sidstnævnte blev født 10. Juni 1790. Begge Brødres videre Skæbne er ubekjendt. De 2 Fasmer-Familier i Bergen har ingen Kundskab om dem. Den ældste af Brødrene døde 1805, og den yngste er formodentlig ogsaa død ung.

15. Ole Morup Friele,

født i Bergen 13. Novbr. 1790 af Forældrene Kjøbmand Herman Friele (f. 1763, † 1843) og Bergitte Morup (f. 1766, † 1826). Han fortsatte ikke Studierne, drog tilbage til sit Hjemsted og gik til Handelen. Han var i sine sidste Aar Mægler og døde 14. Januar 1852. Han blev 1818 gift med Louise Christiane Engelche Bohr (f. 1795, † 1869), Datter af Overlærer Christian Fredrik Gottfred Bohr († 1832) og Anna Kierstine Sandberg († 1831). Han havde 6 Sønner og 2 Døtre. Den ældste af hans Sønner var Morgenbladets bekendte Redaktør Christian Friele. 2 af Sønnerne har oplevet Hundred-Aaret efter Faderens Artium.

IV. Trondhjems Skoles Dimittender.

16. **Peter Kaasbøl**

er født i Kristiansund 4. Novbr. 1791 af Forældrene Kjøbmand Hans Peter K. (f. 1759, † 1797) og Caroline Mathilde Fasting (f. 1768, † 1818 som Enke efter Kjøbmand i Trondhjem Nicolai Petersen Schmidt). — Han kom 1805 i Trondhjems Skole, hvorfra han blev dimitteret. Han døde i Trondhjem 27. Juni 1816 ¹⁾).

17. **Henrik Lysholm**

er født i Trondhjem 1790 (døbt 16. Novbr.) af Forældrene Kjøbmand Mølmand Lysholm og Cecilia Fabricius. Han fik sin juridiske Examen 14. April 1815 (2, 3), blev 1816 Prøveprokurator og 1819 Overretsprokurator, 1829 Politimester i Trondhjem, 1839 Byfoged og 1848 Borgermester samme Sted. Fra dette Embede tog han Afsked 1860 og døde 26. Maj samme Aar. Han blev 1825 gift med Louise Augusta Hundewadt (f. i Kjøbenhavn, døbt 21. Maj 1789, † 4. Novbr. 1873), Datter af Kjøbmand David H. og Hustru Christiane Dorothea Sprunck.

18. **Ulrik Vilhelm Møller,**

Søn af Kulfoged ved Røros Kobberværk Andreas M. og Anne Kirstine Feldmann, er født paa Røros 7. April 1791. Han begyndte efter ex. philos. paa Theologien, og Konferensraad Brinck Seidelin, hos hvem han var Hovmester, vilde betro ham et Kald paa Sjælland, hvortil han havde Kaldsret, men Begivenhederne i 1814 bragte ham til at afbryde sine Studier og rejse hjem til Norge. I Novbr. 1814 blev han konstitueret som Lærer i Norsk, Historie og Geografi ved Landkadetkorpset og 1. Jan. 1815 blev han ansat ved Krigsskolen, hvor han som Overlærer blev til sin Død 23. Novbr. 1853. 1822 oprettede han en privat Latinskole, der havde et meget godt Navn. Han var den første i Norge, som indførte Undervisning i Gymnastik og Svømning og Friminuter mellem Timerne. Han var R. V. O. Gift 8. Novbr. 1818 med Bertha Regine Mathea

¹⁾ B. Moe i personallhist. Tidsskrift II, 335 har fejlagtig 1813. Fejlen er fra ham gaet over i H. H. Müllers Skolehistorie.

Kauffeldt (f. 1797, † 27. Oktbr. 1858), D. af Glasverksejer Caspar K. paa Gjøvik. Hans eneste Barn Caspara M. ægtede som Enke efter Arkitekt Chateauneuf (Trefoldighedskirkens Tegner) Baron v. Racknitz i Würtemberg. Hun beholdt den Gaard paa Hjørnet af Kirkegaden og Toldbodgaden, der økonomisk havde ruineret Faderen, men siden fik Værdi, og testamenterede sin Formue til Universitetet. Til stor Fordeel for dette blev Gaarden solgt 1897.

19. Olaus Wahl,

Søn af Student og Rentier Carsten Schötte Wahl og Elisabeth Juul, er født i Trondhjem 1792, døbt 23. April, fik juridisk Examen 1815 (2. 2.), blev 1817 Prøveprokurator, 1819 Overretsprokurator og 1847 By- og Raadstueskriver i Trondhjem. I dette Embede døde han 22. Maj 1853. Han var gift med Anne Magdalene Mandall (f. 30. April 1798 i Romedal, † 12. Febr. 1875), Datter af Kaptejn Isaach M. og Hustru Johanne Robsahm.

V. Dimittend fra Roeskilde Skole.

20. Niels Andreas Thrap,

født 2. Oktbr. 1793 paa Gaarden Klep i Evje. Faderen Lauritz Bentsen Thrap¹⁾ (f. 14. Juni 1759, † 4. Okt. 1812), en Jyde, var Sørenskriver. Han forflyttedes 1795 til Jæderen og døde i Egersund. Hans Hustru Anna Cathrine Bonnevie var født 1761 og døde i Lyngdal 23. Juni 1825. Han blev 1804 sendt til Kjøbenhavn og gik i Efterslægtens Skole til 1806, da han af Kjærlighed til sin Lærer, cand. theol. Daniel Smith, fulgte denne til Roeskilde, hvor han var bleven Adjunkt. Da han efter ex. philos. rejste hjem i Sept. 1812, døde hans Fader og han maatte blive hjemme for Familiens og tildels for Embedets Skyld til Begyndelsen af 1814, da han drog til Kjøbenhavn og tog juridisk Examen ¹²/₄ 1815 (2). Han vendte strax tilbage til Norge, da han efter Faderens Død ikke mere havde nogen Tanke om at blive i Danmark. 1. Decbr. 1815 blev han

¹⁾ Familie-Navnet er Trap, og L. B. T. skriver sig ogsaa saaledes paa et Dokument ¹⁷/₆ 1778 (Rigsarkivet). Senere forandrede han Skrivemaaden og fik sin Brodersøn L. Thurah Thrap til det samme.

Kopist i det daværende Politidepartement. Her var han til 1818, da han blev Prokurator og tog derhos Ansættelse som edsv. Fuldmægtig hos Morbroderen, Sorenskriver N. C. Bonnevie paa Kongsberg. 1820 blev han adjungeret i Sorenskriver-Embedet. 6. Maj 1823 blev han Auditor i Fredriksværn, hvorfra han 1828 efter Opfordring søgte Expeditionssekretariatet i Finansdepartementet, i hvilken Stilling han blev, til han 12. Okt. 1831 blev udnævnt til Byfoged i Kristiania. Fra 1830 var han Medlem af Enkekassens Administration. 1833 var han Storthingsmand fra Kristiania og Suppleant 1836 og 39. Lige til det sidste Aar han levede, var han Valgmand. Han var Medlem af adskillige kongelige Kommissioner til Behandling af juridiske og finansielle Spørgsmaal, var i 1852 og 53 tilforordnet Statsraad og i 1854 konstitueret i Statsraad Stangs Sygdomsforfald. Han blev 1843 R. N. O. og 1854 R. St. O. O. Han blev gift 1) 27. April 1821 med Maren Christine Bonnevie, Datter af hans ovennævnte Morbroder (hun var født 8. Novbr. 1801, † 27. Okt. 1838); 2) 16. Novbr. 1840 Enke Fru Sofie Therese Segelcke, Datter af hans Morbroder Tørris Bonnevie til Falkenstein († 1820). Hun var født 5. Juni 1810, † 9. Febr. 1896). Han havde 10 Børn af første Ægteskab, ingen af andet. Hans ældste Søn Laurits Bentsen Thrap døde 1870 som Overretsprokurator. Han havde i 1840—50 Aarene et betydeligt Navn i Studenterverdenen. Af hans 7 Sønner har 2 oplevet Hundredeaaret efter hans Artium.

VI. Privatister.

21. Knud Peder Kierulf

er født paa Bragernæs 1791, døbt 22. Novbr. Søn af Prokurator Hans K. og Hustru Sophie Magdalene Mørch. Han gik i Borgerskolen paa sit Hjemsted og blev 1807 sat i Frue Skole i Kjøbenhavn. Han blev dimitteret af cand. jur Groth, fik 1812 examen philos. (2), rejste derpaa hjem og fik nogle Gutter at informere i Drammen. 1814 drog han ind til Kristiania for at studere Theologi. Han fik Bolig i Oslo Bispegaard,

hvor han forberedte Biskop Bechs Søn Thomas ¹⁾ til artium, som han fik 1815. Kierulf var med Henrik Jordan oppe til den første theologiske Examen, som blev holdt ved vort Universitet 28. April 1815. Han fik haud ill., men laudabilis til de praktiske Prøver. Endnu som Student havde han Konstitution som Kateket i Kristiania, og som Kandidat blev han konstitueret Overlærer ved Borgerskolen i Fredrikstad, hvor han 1816 tillige blev resid. Kapellan. Herfra blev han 1819 forflyttet i samme Stilling til Gran, hvor han blev i 10 Aar til 1829, da han blev Sognepræst til Lardal i Larviks Provsti. 1835 forflyttedes han til Hedrum, hvor han døde 5. Maj 1862. Han blev 1817 gift med Cathrine Riis Winsnæs, D. af Kjøbmand Johan W. og Barbara Holm. Hun var født paa Brager-næs 1799, † 6. Novbr. 1875.

22. Søren Christian Sommerfelt,

Søn af Amtmand Christian S. (f. 1746, † 1811) og hans 2. Hustru Anna Sophie Hagerup (f. 1775, † 1849) blev født paa Sukkestad paa Toten 9. April 1794, blev dimitteret af Præsten Hieronymus Heyerdahl ²⁾, den senere Eidsvoldsmand. 1812—14 studerede han Naturvidenskaberne i Haab om Ansættelse ved det ny oprettede norske Universitet, men da han uden sin Skyld tabte denne Udsigt, tog han fat paa det theologiske Studium og fik Examen (2) 7. Decbr. 1816. 12. Febr. 1818 blev han udnævnt til Sognepræst i Saltdalen, 24. Febr. 1824 til resid. Kapellan til Asker og endelig 18. Decbr. 1827 til Sognepræst til Ringebu, hvor han døde 29. Decbr. 1838. Sine naturvidenskabelige Studier fortsatte han som Præst og vandt et europæisk Navn som Botaniker. Han var Medlem af det kgl. norske Videnskabsselskab i Trondhjem (1822), kgl. svenska Vetenskabsacademien (1829), af Physiographiska Sällskapet i Lund og det medicinsk-botaniske Selskab i London. Overalt hvor han virkede var han yndet af Menighederne og højt agtet af sine Foresatte. Han blev 27. Maj 1818 gift med Jørgine Marie Krohn (f. 16. Marts 1800, † 4. Okt. 1889), Datter

¹⁾ Han blev cand. theol. 1820. † 1862 som Sognepræst til Tjølling.

²⁾ Efter Engelstoft er han dimitteret af cand. jur. Groth.

af Major, Vejmaster Johan Jørgen K. paa Sjørvold (Ringerike) og Hustru Bodil Maria Magelssen. Han havde 10 Børn, 4 Sønner og 6 Døtre. Af Sønnerne var 2 Prester og 1 Rektor, 1 Oberst og Kammerherre.

23. Anders Daae

kaldes i Annalerne og i Statskalenderen Andreas, men hed Anders. Han blev født 29. Novbr. 1789 i Leikanger af Forældrene Sognepræst Anders Daae (f. 1758, † 1816) og hans første Hustru Anne Sophie Heiberg (f. 1757, † 1807). Han blev dimitteret af cand. theol. Thoring, tog juridisk Examen 1816, blev 8. Juni 1818 Fuldmægtig i Finansdepartementet, 1828 Overtoldbetjent i Risør, 1831 Toldkasserer i Kristiansund, hvor han døde 11. Maj 1837. Han blev 24. Aug. 1824 gift med sit Næstsødskendebarn Catharina Elisabet v. d. Lippe Knagenhjelm Daae (f. 1801, † 1862), D. af Anders Daae, Sognepræst til Lyster († 1803) og Catharina Geelmuyden Fleischer (f. 1780, † 1854). Ingen Børn.

24. Hans Hammond Aschehoug,

Søn af Torkil Aschehoug, Sognepræst til Rakkestad og Hustru Anne Cathrine Olsen, født 9. August 1793. Han tog 1822 juridisk Examen (4) og kom samme Aar ind i Toldfaget, hvor han tilsidst blev Overtoldbetjent i Kragerø Distrikt. Han døde i Brevik 2. Febr. 1866. Gift m. Boel Gasmann, D. af Jens Severin G. paa Osebakken.

25. Johan Aschehoug,

Broder til Nr. 24, er født i Rakkestad Præstegaard 10. Maj 1795. Han blev med Broderen dimitteret af sin ældre Broder, Student Halvor Aschehoug, vendte efter artium tilbage til Norge, var en Tid Huslærer hos daværende Lektor Esmarck paa Kongsberg og studerede under ham Mineralogi, men forlod dette og blev 1815 immatrikuleret ved Kristianias Universitet, hvor han 26. Aug. 1817 tog theologisk Examen (2). 22. Sept. s. A. blev han personel Kapellan hos sin Fader i Rakkestad og 1821 res. Kapellan i samme Kald. 6. Okt. 1827

blev han Sognepræst til Bamle og 10. Aug. 1835 Faderens Eftermand i Rakkestad, hvor han døde 16. Januar 1867. Gift 27. Marts 1822 med Marthe Elisabet Joys (f. 21. Juli 1791, † 10. Maj 1863), Datter af John Joys, en Englænder, Betjent i det britisk-ostindiske Kompagnis Tjeneste og tilsidst Ejer af Østby i Skjeberg. Han havde 1 Søn, der døde som Sognepræst til Aas, og 4 Døtre.

26. Ole Berg

blev født 29. Marts 1793 i Vaaler (Smaalenene), hvor Faderen Johannes Henrik B. (f. 1752, † 1821) da var Sognepræst. Moderen hed Johanne Sophie Rested (f. 1762, † 1844). Han blev dimitteret af stud. theol. Peter Christian Boye († som entlediget Provst og Sognepræst til Jevnaker), maatte efter examen philos. paa Grund af Tidernes Trængsel og Øjnenes Svaghed drage hjem til Norge, hvor han i 3 Aar var Huslærer, drog saa til Kristiania og tog 1818 juridisk Examen (3). Han blev strax Underretsprokurator i Agershus Stift, men Lysten til Theologien, som han tidligere havde begyndt paa, men opgivet paa Grund af de svage Øjne, vaagnede paany, og han tog saa theologisk Examen (4) 13. Decbr. 1827. Der var Præstemangel i de Dage, og han blev allerede 20. Maj 1828 udnævnt til Sognepræst til Evje og 23. Decbr. 1834 til Provst i Robyggelaget, hvorfra han 15. Juli 1840 blev Sognepræst til Frosten. Entlediget 1870, † 20. April 1875. Han mødte som Suppleant for Jacob Aall paa Stortinget 1839. Han blev 1822 gift med Gunhild Schwabe (f. 1797, † 27. Juni 1878), Datter af Kammerraad og Lagmand Johan Fredrik Schwabe.

27. Michael Schwartzkopf Bull,

Søn af Regimentsfeltskjær og Apotheker Ole Bornemann Bull († 3. Decbr. 1810, 77³/₄ Aar gml.) og Gidsken Edvardine Storm († i Bergen 10. Novbr. 1833, 80 Aar gml.), Digteren Edvard Storms Søster. Michael Bull, der var Farbroder til den berømte Ole Bull, var født i Bergen 9. Okt. 1790, blev dimitteret af Student Mohr. Han fik 28. Jan. 1819 examen theol. (4) og prædikede 3. Marts s. A. til Dimis (3). 10. Aug. 1819 blev han Capellan pro loco i Land, 19. Juli 1820 Sognepræst til Lenvik

og 16. April 1828 til Kolvereid, hvor han døde 26. Juni 1837. Han blev 1819 gift med Marie Elisabeth Reichborn (f. 1793, † 23. Aug. 1855), Datter af Regimentfeltkjær Henrik Vilhelm R. og Elisabeth v. Koss. Af deres 9 Børn var Sønnen Ole Bornemann Bull Provst og udnævnt Sognepræst til Sparbo, men døde 10. Februar 1883 uden at have tiltraadt.

28. Christen Svendsen,

født 1. Januar 1788 i Vaale af Forældrene Svend Christensen Haagestad og Hustru Ellen Kirstine Andersdatter. Han tog juridisk Examen i Kjøbenhavn 1815, blev strax 25. Sept. ansat i Statssekretariatet, hvor han 1816 var Fuldmægtig. 1819 har han Titel af Sekretær og blev da Byfoged paa Fredrikshald. 1825 R. V. O. 7. Februar 1839 blev han Zahlkasserer og 2. April 1845 Byskriver i Bergen. Han tog Afsked 1857 og opholdt sig siden i Tydskland. Han døde ^{19/4} 1863 i Leipzig. Gift 1818 i Frederiksberg med Cecilia Barner (f. i Fölleslev 29. April 1794, † 11. Juni 1833), D. af Kammerjunker Leopold Theodor Barner til Alkestrup og Egemark og Regitze Sophie, f. Krabbe. Deres eneste Søn Leopold Theodor bar Moderens Navn, Barner. Han blev cand. jur. 1851. En Samling »Studier« (politiske) af ham udkom efter hans Død 1853.
